

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตรายจากฝุ่นและพฤติกรรมการป้องกันของคนงาน
โรงงานเซรามิก

ผู้เขียน นางรัตตินันท์ โภควินภูติสนันท์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลอาชีวอนามัย)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชวพรพรรณ	จันทร์ประสิทธิ์	ประธานกรรมการ
อาจารย์วันเพ็ญ	ทรงคำ	กรรมการ

บทคัดย่อ

ฝุ่นซิลิกาจากกระบวนการผลิตเซรามิก เป็นปัจจัยอันตรายทางด้านเคมีที่สำคัญในสภาพแวดล้อมการทำงาน ทำให้เกิดอาการผิดปกติในระบบทางเดินหายใจ พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากฝุ่นในการทำงานจึงมีความจำเป็น การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตรายจากฝุ่น พฤติกรรมการป้องกัน และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตรายจากฝุ่นและพฤติกรรมป้องกันของคนงานโรงงานเซรามิก กลุ่มตัวอย่างเป็นคนงานในกระบวนการผลิตเซรามิก โรงงานเซรามิกขนาดใหญ่ จังหวัดลำปาง จำนวน 412 คน คัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด ทำการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ สจิวค-เทลเลอร์ และเชอร์รี่ (Stewart-Taylor & Cherrie, 1998) และแนวทางการป้องกันฝุ่นซิลิกาของสมาคมความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของสหรัฐอเมริกา (Occupational Safety & Health Administration [OSHA], 2002) แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.93 ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ในระดับที่ยอมรับได้ (0.71-0.87) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 84.22 มีการรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตรายจากฝุ่นโดยรวมในระดับสูง การรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตรายจากฝุ่นรายด้าน คือ ความรู้เกี่ยวกับอันตรายต่อสุขภาพจากการสัมผัสฝุ่น ความตระหนักถึงวิธีป้องกันการสัมผัสฝุ่น และการรับรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่ก่อให้เกิดฝุ่นมีการรับรู้อยู่ในระดับสูงเช่นกัน (ร้อยละ 67-85) ส่วนพฤติกรรมป้องกันการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 82.75 มีพฤติกรรมป้องกันการโดยรวมในระดับปานกลาง สำหรับพฤติกรรมป้องกันการรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 74.27 มีวิธีปฏิบัติในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล พบว่า อยู่ในระดับสูงร้อยละ 58.25 นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตรายจากฝุ่นโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำมากกับพฤติกรรมป้องกันการ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .20, p < .01$) และการรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตรายจากฝุ่นรายด้านยังมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำมากกับพฤติกรรมป้องกันการ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .09, r_s = .10, p < .05$ และ $r_s = .26, p < .01$)

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า พยาบาลอาชีวอนามัยรวมทั้งทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องควรสร้างความตระหนักในการทำงานที่ปลอดภัย และส่งเสริมให้คนงานโรงงานเซรามิก มีพฤติกรรมป้องกันการอันตรายจากฝุ่น โดยเน้นวิธีปฏิบัติในการทำงานที่ถูกต้อง ร่วมกับการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความเสี่ยงจากการสัมผัสฝุ่นในการทำงาน เสริมสร้างการทำงานที่ปลอดภัยในคนงานกลุ่มเสี่ยง

Thesis Title Dust Hazard Risk Perception and Protection Behaviors Among Ceramic
Factory Workers

Author Mrs. Ruttinun Pokawinpudisun

Degree Master of Nursing Science (Occupational Health Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Chawapornpan Chanprasit Chairperson

Lecturer Wanpen Songkham Member

ABSTRACT

Silica dust in the ceramic production process is a significant chemical hazard in the workplace contributing to respiratory problems. Protection behaviors from the hazards of dust are thus vital. This correlational descriptive study was designed to describe dust hazard risk perception, protection behaviors, and to examine the association between dust hazard risk perception and protection behaviors among ceramic factory workers. The purposive sample was 412 workers working in the production line of a large ceramic factory, Lampang province. Data collection was conducted during September to October, 2007. The research instrument was an interview form modified from that developed by Stewart-Taylor & Cherrie (1998) and Occupational Safety & Health Administration [OSHA] guidelines (2002). This interview form was confirmed by five experts and received a content validity index of 0.93. The reliability of the interview form was tested using the Cronbach's alpha coefficient, and its value was at an acceptable level (0.71-0.87). Data analysis was performed using descriptive statistics and Spearman Rank correlation coefficient.

The major results revealed that 84.22% of the study sample had overall dust hazard risk perception at a high level. The aspect of dust hazard risk perception including knowledge of health hazard from dust exposure, awareness of dust exposure prevention, and cause of dust were

also reported at a high level (67-85%). Regarding protection behaviors, 82.75% of the study sample had overall protection behaviors at a moderate level. Regarding each aspect of protection behaviors, 74.27% of the study sample had work practice at a moderate level while 58.25% of the sample had personal protective equipment use at a high level. In addition, it was found that overall dust hazard risk perception was positively significant relationship with overall protection behavior at a low level ($r_s = .20, p < .01$). Each aspect of dust hazard risk perception was also found to be positively significant relationship with overall protection behavior at a low level ($r_s = .09, r_s = .10, p < .05$ and $r_s = .26, p < .01$).

The findings of this study indicate that occupational health nurses and related health personnel should raise awareness of safety at work as well as promote protection behavior from dust hazard among ceramic workers. Such protection behaviors should emphasize work practice along with regular use of personal protective equipment. This is anticipated to reduce the risk of dust exposure and create safety at work among high risk workers.